

การเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์สู่ศตวรรษที่ ๒๑

ประวิทย์ เลิศวัฒนะกุล*

บทคัดย่อ

บทความนี้กล่าวถึงการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์สู่ศตวรรษที่ ๒๑ โดยศึกษาความสำคัญของปัญหา สภาพการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์พร้อมแสดงถึงจุดแข็งและเสนอแนะจุดที่ควรพัฒนาของหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต วิชาเอกภาษาฝรั่งเศส รวมถึงแรงจูงใจที่นิสิตเลือกเรียนภาษาฝรั่งเศสและวัตถุประสงค์ของหลักสูตรสาขาวิชาภาษาฝรั่งเศส บทความนี้ยังกล่าวถึงแนวโน้มการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์และแสดงการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายวิชา ด้านงานอาชีพที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ในประเทศไทย ตลอดจนเสนอแนวโน้มและทิศทางการจัดการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์สู่ศตวรรษที่ ๒๑ โดยศึกษาสถานภาพและทักษะที่จำเป็นของผู้เรียน บทบาทของครูผู้สอน การจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผลในศตวรรษที่ ๒๑

Résumé :

Cet article traite de l'enseignement du français à l'université Kasetsart au ๒๑e siècle. Il étudie les problèmes d'enseignement et d'apprentissage ainsi que les points forts et les éléments du cursus de licence (majeur français) qui doivent être développés. Il s'intéresse également aux motivations des étudiants et aux objectifs du cursus. Cet article examine de même les tendances dans l'enseignement du français à l'université Kasetsart et fournit une analyse comparative des matières professionnelles enseignées dans les universités thaïlandaises, les rôles des enseignants, la gestion et l'évaluation de l'enseignement au XXIe siècle.

๑. ความสำคัญของปัญหา

เป็นที่ทราบกันว่าการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง เทคโนโลยี วัฒนธรรมมีผลต่อการจัดการศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศในประเทศไทยซึ่งมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความสามารถในการสื่อสารเป็นสำคัญ อย่างไรก็ตาม ผลสัมฤทธิ์ที่เป็นรูปธรรมมักไม่สอดคล้องกับเป้าหมายของหลักสูตร ทั้ง ๆ ที่ทุกสถาบันการศึกษาได้ให้ความสำคัญ

สำคัญกับการสร้างและการปรับปรุงหลักสูตร เพื่อให้สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ (Thai Qualifications Framework for Higher Education, TQF:HEd) TQF

สืบเนื่องจากในโลกของการเรียนการสอนและตลาดงานปัจจุบัน สังคมคาดหวังให้บัณฑิตมีความสามารถในวิชาชีพทั้งด้านวิชาการและมีความสามารถ

*อาจารย์ ดร. ประจักษ์สาขาวิชาภาษาฝรั่งเศส คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน

ในการสื่อสาร มีความคิดวิเคราะห์-สังเคราะห์ที่เป็นเหตุเป็นผล มีความคิดริเริ่ม มีความรับผิดชอบ รวมทั้งรู้จักแก้ไขปัญหาและเหตุการณ์เฉพาะหน้า อย่างไรก็ตาม เป็นที่น่าสังเกตว่าการกระบวนการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยไทยยังอยู่ในกรอบเดิม ๆ ยังไม่ได้ตอบสนองความต้องการของสังคมอย่างแท้จริงเพื่อผลิตบัณฑิตอันพึงประสงค์ตามที่ควรจะเป็น อะไรคือปัจจัยหรือปัญหาหลัก ปัญหาเกิดจากความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียน ความสามารถในการถ่ายทอดของผู้สอน หลักสูตร สื่อการเรียนการสอน หรือกิจกรรมทั้งในและนอกชั้นเรียน คำถามเหล่านี้มีความเชื่อมโยงกันและสมควรที่จะได้รับการค้นหาคำตอบอย่างเป็นรูปธรรมอย่างแท้จริง เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและมาตรฐานสากล

ในบทความนี้ จะนำเสนอการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสที่คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน เพื่อเป็นตัวอย่างในการศึกษาสภาพการเรียนการสอนและวิเคราะห์ตนเอง จุดเด่นและข้อด้อยที่ควรพัฒนาซึ่งจะนำไปสู่ข้อเสนอแนะที่จะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสในบริบทมหาวิทยาลัยไทยในศตวรรษที่ ๒๑

๒. สภาพการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์: จุดแข็งและจุดที่ควรพัฒนา

๒.๑ หลักสูตรวิชาเอกภาษาฝรั่งเศส

สาขาวิชาภาษาฝรั่งเศสอยู่ในสังกัดภาควิชาภาษาต่างประเทศ คณะมนุษยศาสตร์และในปัจจุบันเปิดสอนในระดับปริญญาตรีเป็นวิชาเอก วิชาโทสำหรับนิสิตคณะมนุษยศาสตร์ และวิชาเลือกเสรีสำหรับนิสิต

ทั้งในและต่างคณะ วัตถุประสงค์ของหลักสูตรสาขาวิชาภาษาฝรั่งเศสเพื่อผลิตบัณฑิตให้มีคุณลักษณะดังต่อไปนี้

๑. มีความรู้ทางภาษาฝรั่งเศสเป็นอย่างดีและมีความรู้เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ ปรัชญา วรรณกรรมฝรั่งเศส เพื่อเข้าใจสภาพสังคมและแนวคิดของชาวฝรั่งเศส ตลอดจนสามารถนำความรู้มาประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒. มีความสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพ ทั้งที่เกี่ยวข้องกับภาษาฝรั่งเศสโดยตรงและสายอาชีพอื่น ๆ

๓. มีความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น สามารถคิดวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาได้ดี

๔. มีความใฝ่รู้ มีคุณธรรมและจริยธรรมอันดี มีความรับผิดชอบต่อสังคมและวิชาชีพ

๒.๒ แนวโน้มการเรียนการสอนและการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายวิชาด้านงานอาชีพที่สอนในมหาวิทยาลัย

จากการวิเคราะห์หลักสูตรที่เกี่ยวกับวิชาภาษาฝรั่งเศสโดยเลือกศึกษาจากมหาวิทยาลัยต่าง ๆ เช่น จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เห็นว่าหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสในศตวรรษที่ ๒๑ พัฒนาไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ ส่วนหนึ่งยังคงมุ่งเน้นความสามารถด้านภาษาเพื่อการสื่อสารและทักษะฟัง-พูด-อ่าน-เขียน อีกส่วนหนึ่งเน้นความรู้เฉพาะทาง ทั้งด้านวัฒนธรรมและ/หรืองานอาชีพ

มหาวิทยาลัย	รายวิชาเฉพาะด้านวิชาชีพ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	ภาษาฝรั่งเศสด้านธุรกิจ (French for Business) ภาษาฝรั่งเศสด้านการท่องเที่ยว (French for Tourism) ภาษาฝรั่งเศสด้านการหนังสือพิมพ์ ๑ (French for Journalism I) ภาษาฝรั่งเศสด้านการหนังสือพิมพ์ ๒ (French for Journalism II)
มหาวิทยาลัยศิลปากร	ภาษาฝรั่งเศสธุรกิจ (Business French) ภาษาฝรั่งเศสเพื่อการท่องเที่ยว (French for Tourism) ภาษาฝรั่งเศสเพื่อการโรงแรม (French for Hospitality Management) การสอนภาษาฝรั่งเศสในฐานะภาษาต่างประเทศ (Teaching French as a Foreign Language)
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	ภาษาฝรั่งเศสเพื่อบุคลากรโรงแรม (French for Hotel Personnel) ภาษาฝรั่งเศสเพื่อการท่องเที่ยว (French for Tourism) ภาษาฝรั่งเศสเพื่อธุรกิจ (French for Business) ภาษาฝรั่งเศสด้านกฎหมายและการระหว่างประเทศ ๑ (French for Law and International Affairs 1) ภาษาฝรั่งเศสด้านกฎหมายและการระหว่างประเทศ ๒ (French for Law and International Affairs 2) ภาษาฝรั่งเศสด้านกฎหมายและการระหว่างประเทศ ๓ (French for Law and International Affairs 3) ภาษาฝรั่งเศสด้านกฎหมายและการระหว่างประเทศ ๔ (French for Law and International Affairs 4) การสอนภาษาฝรั่งเศสในฐานะภาษาต่างประเทศ (Teaching French as a Foreign Language) ภาษาฝรั่งเศสสำหรับงานเลขานุการ (French for Secretaries) ภาษาฝรั่งเศสสำหรับงานมัคคุเทศก์ (French for Tourist Guides) ภาษาฝรั่งเศสเพื่ออาชีพ (French for Careers)
มหาวิทยาลัยขอนแก่น	ภาษาฝรั่งเศสด้านการท่องเที่ยว (French for Tourism) ภาษาฝรั่งเศสด้านการโรงแรม (French for the Hotel Industry) ภาษาฝรั่งเศสด้านธุรกิจ (French for Business) ภาษาฝรั่งเศสด้านการท่องเที่ยวในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง (French for Tourism in the Mekong Sub-region) ภาษาฝรั่งเศสด้านงานเลขานุการ (French for Secretarial Work) การสอนภาษาฝรั่งเศสในฐานะภาษาต่างประเทศ (Teaching French as a Foreign Language) ภาษาฝรั่งเศสด้านงานบริการภาคพื้นดินในธุรกิจการบิน (French for Airline Ground Service)

มหาวิทยาลัย	รายวิชาเฉพาะด้านวิชาชีพ
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	ภาษาฝรั่งเศสเพื่อการท่องเที่ยว (French for Tourism) ภาษาฝรั่งเศสเพื่อธุรกิจ (French in Business) การเขียนจดหมายและงานเลขานุการ (French for Correspondence and Secretarial Work)
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	ภาษาฝรั่งเศสเพื่อการท่องเที่ยว ๑ (French for Tourism 1) ภาษาฝรั่งเศสเพื่อการท่องเที่ยว ๒ (French for Tourism 2) ภาษาฝรั่งเศสเพื่อธุรกิจ ๑ (French for Business 1) ภาษาฝรั่งเศสเพื่อธุรกิจ ๒ (French for Business 2) ภาษาฝรั่งเศสเพื่อการเลขานุการ (French for Secretarial Work) คอมพิวเตอร์กับฝรั่งเศสศึกษา (Computer and French Studies)
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	ภาษาฝรั่งเศสการท่องเที่ยว (French for Tourism) ภาษาฝรั่งเศสธุรกิจ (French for Business) ภาษาฝรั่งเศสการโรงแรม (French for hotel studies) ภาษาฝรั่งเศสเพื่อการจัดการโลจิสติกส์ (French for Logistics Management) ภาษาฝรั่งเศสสำหรับผู้ประกอบอาหาร (French for Culinarian) ภาษาฝรั่งเศสสำหรับพนักงานภาคพื้นและพนักงานต้อนรับบนเครื่องบิน (French for Ground and In-Flight Attendants) การแปลภาษาฝรั่งเศสเฉพาะประเภท (Specialized French Translation) ล่ามภาษาฝรั่งเศสเบื้องต้น (Elementary Interpretation in French)

๒.๓ จุดแข็งและจุดที่ควรพัฒนาของหลักสูตร

สาขาวิชาภาษาฝรั่งเศส คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

จากการวิเคราะห์หลักสูตรของสาขาวิชาภาษาฝรั่งเศส มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เห็นว่าหลักสูตรเน้นเนื้อหาด้านภาษา ภาษาศาสตร์ วรรณคดี ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม รวมทั้งยังให้ความสำคัญกับภาษาฝรั่งเศสเพื่องานอาชีพ อาทิ ภาษาฝรั่งเศสธุรกิจ การท่องเที่ยว การโรงแรม การแปลและการล่าม อีกทั้งยังมีรายวิชาเตรียมความพร้อมเพื่อการทดสอบข้อสอบมาตรฐานภาษาฝรั่งเศส CECRL (Cadre européen commun de référence de langues) จากการวิเคราะห์ตนเองพบว่าหลักสูตรของสาขาวิชาภาษาฝรั่งเศส คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์มีจุดแข็ง ดังนี้

๑. มีรายวิชาด้านภาษาและงานอาชีพที่หลากหลาย

๒. มีโครงการสหกิจศึกษา กล่าวคือ เมื่อเรียนชั้นปีที่สี่ นิสิตสามารถเลือกไปปฏิบัติงานจริงเสมือนเป็นพนักงานของหน่วยงานหรือองค์กรที่นิสิตเลือกไปทำงานและจะได้รับ ๖ หน่วยกิต โดยมีอาจารย์ไปนิเทศงานอย่างน้อย ๒ ครั้งเพื่อติดตามความสามารถในการปฏิบัติงานของนิสิตและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้ประกอบการ

๓. มีโครงการแลกเปลี่ยนนิสิตระดับปริญญาตรีวิชาเอกภาษาฝรั่งเศสเพื่อการถ่ายโอนหน่วยกิตภายใต้โครงการเสริมสร้างศักยภาพนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์สู่สากล ณ มหาวิทยาลัยคูล์ญญา อาทิ มหาวิทยาลัย Montpellier ประเทศฝรั่งเศส เป็นระยะเวลา ๑ ภาคการศึกษา

๔. มีการส่งนิสิตไปร่วมทำกิจกรรมกับองค์กรผู้ใช้ภาษาฝรั่งเศสโลก (AUF) และมหาวิทยาลัยทั้งในและต่างประเทศ

๕. สาขาวิชาภาษาฝรั่งเศส คณะมนุษยศาสตร์ยังได้ร่วมมือกับคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์และมหาวิทยาลัย Montpellier ประเทศฝรั่งเศสเปิดสอนหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนและหลักสูตรมหาบัณฑิตวิชาชีพครู สาขาวิชาชีพครู (MEF) (การสอนภาษา) ภาคพิเศษ

นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ยังเป็นสมาชิกและมีความร่วมมือกับองค์กรทั้งในและต่างประเทศ ดังนี้ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เป็นสมาชิกหอการค้าไทย-ฝรั่งเศส (Chambre de commerce franco-thaï) เป็นสมาชิกองค์กรผู้ใช้ภาษาฝรั่งเศสโลก (AUF) ร่วมโครงการ ERASMUS ในการแลกเปลี่ยนนิสิต และมีการลงนามความร่วมมือกับสถาบันภาษาและอารยธรรมเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (INALCO) ประเทศฝรั่งเศส ส่วนความร่วมมือกับมหาวิทยาลัย/องค์กรต่างประเทศ อาทิ มหาวิทยาลัย Can Tho ประเทศเวียดนาม มหาวิทยาลัย Yog Yakarta State ประเทศอินโดนีเซีย มหาวิทยาลัย Montpellier ประเทศฝรั่งเศส สถาบัน IRD (Institut de recherche pour le développement) และสถาบัน CIRAD (Centre de coopération internationale en recherche agronomique pour le développement)

จุดที่ควรพัฒนา มีดังนี้

๑. สาขาวิชาควรทำวิจัยเพื่อพัฒนารายวิชาต่าง ๆ ให้มีความทันสมัย สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานปัจจุบันและอนาคตให้มากขึ้น

๒. สาขาวิชาควรนำผลการวิจัยมาพัฒนาเปิดรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับงานอาชีพเพิ่มขึ้น โดยเชิญผู้ประกอบการมาให้ความคิดเห็น

๓. สาขาวิชาควรสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับผู้ประกอบการที่ใช้ภาษาฝรั่งเศสเพิ่มมากขึ้น

๔. สาขาวิชาควรสร้างรายวิชาใหม่โดยมีการบูรณาการศาสตร์ (cross-science) ด้านต่าง ๆ เช่น เศรษฐศาสตร์/การตลาด/การบริหารเบื้องต้น/นิติศาสตร์/รัฐศาสตร์

๕. ควรใช้สื่อเทคโนโลยีมากขึ้นโดยเข้าร่วมอบรมหรือจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการ (workshop) โดยเชิญผู้มีความรู้และประสบการณ์มานำเสนอการสร้างรายวิชาและการเรียนการสอน on-line

๖. ผู้เรียนควรตั้งเป้าหมายที่ชัดเจนในการเรียนภาษาฝรั่งเศส เพื่อสร้างแรงจูงใจให้ตนเอง (motivation) และวางแผนชีวิตเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จ อีกทั้งจะต้องมีการแสวงหาความรู้ทั้งในและนอกชั้นเรียนด้วยตนเอง

๗. ผู้สอนควรปรับทัศนคติและแนวทางการสอนให้มีความยืดหยุ่นมากขึ้น โดยเป็นผู้ชี้แนะ เป็นที่ปรึกษาและให้อิสระทางความคิดแก่ผู้เรียน

๒.๔ แรงจูงใจของผู้เรียน

จากการทำแบบสอบถามของสาขาวิชาภาษาฝรั่งเศส คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน พบว่านิสิตเลือกเรียนภาษาฝรั่งเศสด้วยเหตุผลดังต่อไปนี้

นิสิตวิชาเอก

๑. เพื่อมีความรู้ภาษาต่างประเทศอีกหนึ่งภาษาสำหรับทำงานในหน่วยงานที่ใช้ภาษาฝรั่งเศส เช่น องค์กรระหว่างประเทศ สถานทูต บริษัทฝรั่งเศส (๔๐%)

๒. เพื่อใช้ภาษาฝรั่งเศสในงานอาชีพและงานบริการ เช่น การท่องเที่ยว การโรงแรม และงานเลขานุการ (๒๐%)

๓. เพื่อเรียนรู้สังคม ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี ตลอดจนแนวคิดของชาวฝรั่งเศส (๒๐%)

๔. มีความชื่นชอบภาษาฝรั่งเศสตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาและอยากเรียนต่อเนื่อง (๑๐%)

๕. เลือกเรียนเพราะสอบติด ยังไม่มีจุดมุ่งหมายชัดเจน (๑๐%)

นิสิตวิชาโทและเลือกเสรี

๑. เพื่อเรียนเป็นรายวิชาบังคับหมวดภาษาต่างประเทศ (ภาษาที่สาม) ในหลักสูตร (๗๐%)
๒. เพื่อมีความรู้ภาษาฝรั่งเศสและสามารถสื่อสารในชีวิตประจำวัน (๑๐%)
๓. เพื่อเรียนรู้ศิลปะและวัฒนธรรมในสังคมฝรั่งเศส (๑๐%)
๔. เพื่อเพิ่มโอกาสในการมีงานทำ (๑๐%)

๓. แนวโน้มการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ ๒๑

พริเซ พนาสุพล (๒๕๕๗) ให้ข้อสังเกตว่าทุกประเทศทั้งในซีกโลกตะวันตกและตะวันออกตระหนักถึงความสำคัญในการปฏิรูปการศึกษาให้มีความทันสมัยและให้สอดคล้องกับบริบทของโลกในศตวรรษที่ ๒๑ ซึ่งมักจะพบคำว่า “การเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑” (21st Century Learning) “การศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑” (21st Century Education) “ผู้เรียนในศตวรรษที่ ๒๑” (21st Century Learner) ฯลฯ โดยเน้นการสอนให้น้อยลงแต่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้มากขึ้น (Teach less, learn more) เน้นการพัฒนาทักษะมิใช่มุ่งเน้นแต่สาระวิชาเพียงอย่างเดียว

ในส่วนของการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสนั้น กระบวนการเรียนรู้ต้องปรับเปลี่ยนโดยเริ่มจากปรับทัศนคติของผู้สอนให้เปิดรับกับความเปลี่ยนแปลงและความก้าวหน้าของเทคโนโลยี เริ่มจากการสร้างหลักสูตรที่มีความยืดหยุ่น มีความทันสมัย มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ทั้งนี้จะต้องให้ความสำคัญต่อคุณสมบัติของนิสิตที่พึงประสงค์ในสังคมโลกซึ่งต่างจากอดีตโดยสิ้นเชิง กล่าวคือไม่ใช่ผลิตแต่บัณฑิตที่สอบผ่านข้อเขียนตามเกณฑ์ภาษาฝรั่งเศสด้านเนื้อหาแต่อย่างเดียวนั้น แต่บัณฑิตต้องมีความสามารถในการใช้ภาษาฝรั่งเศสบูรณาการกับศาสตร์อื่น ๆ อาทิ ภาษาฝรั่งเศสกับวิทยาศาสตร์ ธุรกิจ การค้าขาย รัฐศาสตร์ นิติศาสตร์ สถาปัตยกรรมศาสตร์ การแพทย์ การท่องเที่ยว เป็นต้น

๓.๑ ผู้เรียนและทักษะที่จำเป็น

ผู้ที่เกิดตั้งแต่ปี ค.ศ.๑๙๙๕ เป็นต้นมา ถือได้ว่าเป็นกลุ่ม Gen Z ซึ่งมีความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเป็นอย่างดี โดยได้รับอิทธิพลจากอินเทอร์เน็ต กล่าวได้ว่าเป็น “วัฒนธรรมดิจิทัล” จึงมีความจำเป็นที่จะต้องนำจุดเด่นและดึงความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเหล่านี้มาเชื่อมโยงการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ภาษาฝรั่งเศสให้มีทั้งความรวดเร็วและทันสมัยหมุนให้ทันโลก (McCoog, 2008) ด้วยเหตุนี้ การสอนในรูปบรรยายแต่เพียงอย่างเดียวจึงไม่เหมาะกับผู้เรียนยุคใหม่อีกต่อไป ผู้สอนพึงตระหนักถึงการให้ e-communication เพื่อนำไปสู่การสร้างสรรคแนวทางใหม่ โดยให้ผู้เรียนใช้ทักษะด้านเทคโนโลยีที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพ

Binkley, M et al. (2010) ได้กล่าวถึงทักษะที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ ๒๑ (Definitions of 21st Century skills) ว่ามีดังต่อไปนี้

- วิธีแห่งการคิด (Ways of Thinking) ได้แก่ creativity and innovation, critical thinking, problem solving, decision-making and metacognition or learning to learn
- วิธีแห่งการทำงาน (Ways of Working) ได้แก่ communication and collaboration or teamwork
- เครื่องมือสำหรับการทำงาน (Tools for Working) ได้แก่ information literacy, information and communication technology (ICT) literacy
- การดำเนินชีวิตในโลก (Living in the World) ได้แก่ citizenship, life and career skills, personal and social responsibility

๓.๒ บทบาทของผู้สอนและการจัดการสอนในศตวรรษที่ ๒๑

ผู้สอน

เป็นที่กล่าวกันว่า การเปลี่ยนแปลงแนวคิดและวิธีการเรียนการสอนนั้นค่อนข้างยาก มิใช่ยากสำหรับ

๔. ทิศทางการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศส ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เพื่อให้สอดคล้องกับแนวโน้มของการศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ สาขาวิชาภาษาฝรั่งเศส คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรว่าควรมีคุณลักษณะดังนี้ : flexible, innovative, cooperative, life and

career skills, interdisciplinary, information media and techno skills, project based, lifelong learning

ในบริบทดังกล่าว สาขาวิชาภาษาฝรั่งเศสได้ขอเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาความสามารถของผู้เรียนและการจัดกิจกรรมเชิงบูรณาการทั้งในและนอกชั้นเรียน ดังต่อไปนี้

การพัฒนาความสามารถ	กิจกรรม
ความสามารถในการสื่อสาร	การพูดโต้ตอบ การนำเสนอหน้าชั้นเรียน การทำงานกลุ่ม การเสนอโครงการเป็นกลุ่ม
ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี	หาข้อมูลเพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองทั้งในและนอกชั้นเรียน นำเสนอชิ้นงาน สร้างเครือข่ายติดต่อสื่อสารระหว่างกัน
ความสามารถในการคิดวิเคราะห์	การทำแบบสอบถาม การทำโครงการสัมมนา
ความสามารถในการถก/อภิปราย	การโต้วาที การทำรายงาน การนำเสนอผลงาน
ความสามารถในการแก้ปัญหา	การทำโครงการ การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร
ความสามารถในงานอาชีพ	สหกิจศึกษา การฝึกงาน
ความสามารถในการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม	การพบปะกับผู้ใช้ภาษาฝรั่งเศส การเยี่ยมชมบริษัท/หน่วยงาน/องค์กรผู้ใช้ภาษาฝรั่งเศส การชมภาพยนตร์ การเดินทาง/ทัศนศึกษา
ความสามารถด้านการจัดการ	การทำแผนการดำเนินงานและ/หรือโครงการ
ความสามารถทางสหวิทยาการ	การบูรณาการศาสตร์ต่าง ๆ เข้าด้วยกัน
ความสามารถในการเข้าถึงสังคม	โครงการที่สอนให้รู้มารยาท/วิถี/ระเบียบ/กฎกติกาและวินัยทางสังคม
ความสามารถในการทำงานเป็นหมู่คณะ	กิจกรรมที่สอนให้รู้จักหน้าที่และความรับผิดชอบ
ความสามารถทางศิลปะ	ชมภาพยนตร์ ฟังดนตรี/เพลง เสพศิลปะ สุนทรียศาสตร์ รูปภาพ
ความสามารถในการใช้ชีวิต	การทำกิจกรรมนอกชั้นเรียน การเข้าชมรมต่าง ๆ การร่วมกิจกรรมเชิงสังคมของมหาวิทยาลัย อาทิ การไปค่าย การติดตามข่าวคราวความเคลื่อนไหวเหตุการณ์บ้านเมือง/โลกเพื่อให้ความรู้รอบตัว

สาขาวิชาภาษาฝรั่งเศส คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่า ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทิศทางการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศส ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์สู่ศตวรรษที่

๒๑ จะเป็นประโยชน์ไม่มากนักน้อยต่อผู้เรียนและผู้สอน ในการปรับและนำข้อคิดและข้อเสนอแนะในบทความนี้ไปใช้ตามบริบทและสภาพแวดล้อมการเรียนการสอน ภาษาฝรั่งเศสของแต่ละสถาบันในลำดับต่อไป

บรรณานุกรม

- อารีรัตน์ ปิ่นทอง. (๒๕๕๙). การพัฒนาทักษะการฟัง-การพูดภาษาฝรั่งเศสของนิสิตชั้นปีที่ ๑ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ : ในวารสารสมาคมครุภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์, ๓๙(๒), ๑๐๑-๑๑๓.
- Binkley, M., Erstad, O., Herman, J., Raizen, S., Ripley, M. & Rumble, M. (2010). *Defining 21st Century skills*. Draft white paper. Part of a report to the Learning and Technology World Forum 2010, London.
- Paris, S. (2014, Sep 3th). งานวิจัยของ ETS ในสหรัฐอเมริกา. เอกสารประกอบการบรรยายในงานประชุม สัมมนาครบรอบ ๙ ปี ของการก่อตั้งสำนักทดสอบการศึกษาแห่งชาติ (สทศ). โรงแรมมิราเคิลแกรนด์ กรุงเทพฯ.
- Thipkong, P., Chantkran, S. (2009). *Le français du tourisme en Thaïlande*. Bulletin de l'ATPF, ๑๑๗ (๓๒), ๖๓-๗๑.

เอกสารอ้างอิงที่เป็นเว็บไซต์

- พีระ พนาสุพล. (๒๕๕๗). วารสารการศึกษาต้องมาก่อน vol., 2. (ออนไลน์). แหล่งที่มา :
<http://www.peerapanasupon.com/empowerteacher.html>. ๒๒ สิงหาคม ๒๕๕๗
<http://www.peerapanasupon.com/empowerteacher-vol2.html>. ๒๒ สิงหาคม ๒๕๕๗
- McCoog, Ian J. (2008). 21st Century Teaching and Learning. (online) Available from
<http://files.eric.ed.gov/fulltext/ED502607.pdf>.